

Thomas Boston
AZ EMBERHALÁSZAT MŰVÉSZETE

Sorozatszerkesztő

BÁLINT ÁGNES
VISKY ANDRÁS

THOMAS BOSTON

Az emberhalászat művészete

Az evangelizáció puritán szemlélete

8 puritán
tanítók

KOINÓNIA
Kolozsvár, 2003

A fordítás alapjául szolgáló mű
Thomas Boston: *The Art of Man-Fishing.*
A Puritan's view of Evangelism
Christian Focus Publication Ltd, 1998
(First published 1773)

Fordította
KÁLLAY ENIKŐ

A fordítást ellenőrizte
SARKA ANDREA

A könyv megjelenését a Fieldstead & Company
támogatta.

Hungarian translation © KOINÓNIA, 2003

A fordításban a revideált Károli Gáspár
bibliafordítást idéztük.

A lábjegyzetelt latin szövegeket Dr. Buzogány
Dezső és Dr. Szabó György fordította.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
BOSTON, THOMAS
Az emberhalászat művészete / Thomas Boston;
trad.: Kállay Enikő
Kolozsvár [Cluj-Napoca]: Koinónia, 2002
p.: cm. – (Puritán tanítók)
ISBN 973 8022 59 2
I. Kállay Enikő (trad.)
266

ELŐSZÓ

1699 januárjában a huszonkét éves Thomas Boston, aki ekkor már a skót egyház okleveles igehirdetője (bár még nincs gyülekezete), ír „egy magánbeszédet az emberhalászat művészetéről”. E „magánbeszéd” egy önmagához intézett igehirdetés-elmélkedés formáját ölti, és Krisztusról mint igehirdetői példaképéről szól. Emlékiratában, melyet élete vége felé közeledvén, 1730-ban adott ki gyermekei számára, Boston felidézi, hogyan született meg ez a mű:

„1699. január 6-án, miközben a Máté evangéliumát olvastam titokban, szívemet megérintette a 4. rész 19. verse: »Kövessetek engem, és azt míveltem, hogy embereket halászatok.« Ujjongani kezdett a lelkem, hogy bárcsak beteljesülne ez az ígéret rajtam, és igen sóvárogtam megtudni, mi módon követhetném Krisztust úgy, hogy emberhalász legyek; és ekkor okulásomra beszédet intéztem magamhoz, megfontolván

a kérdést ilyenképpen... Az a firka lelkemnek akkori állapotját vázolja fel.”¹

A „firkát” – ahogy Boston nevezi ezt a könyvét – soha nem fejezte be (nem mintha a mai olvasó számára a befejezetlenség érzetét keltene), és családján kívül senki más nem látta, míg meg nem jelent nyomtatásban, 1773-ban. Az evangélikások viszont azóta is a lelkeszi szolgálatról szóló mesterműként emlegetik, amely méltó arra, hogy Baxter *A megújult lelkipásztor*² című műve mellett álljon a polcon. Ilyenként ajánlom én is ezt a könyvet.

Kétségkívül meglepő, hogy egy kezdő, huszonkét éves igehirdető szellemi mesterművet alkotott. De Boston különleges ember volt. Istenfélő, lelkiismeretes, presbiteriánus szülők nevelték (gyermekként egy alkalommal édesapját, ez utóbbi nonkonformizmusa miatt, a börtönbe is elktérte). 11 évesen tért meg Henry Erskine, egy a hatvanas éveiben járó, kipróbált szent ember prédikációjának hatására. Erskine egyike volt azon kétezzer puritán lelkésznek, akiket 1662-ben megfosztottak hivataluktól. 1687 telén a Bostonék lakhelyétől négy mérföldre levő templom-

¹ Idézet a *Memoirs of Thomas Boston* [Thomas Boston emlékiratai.] (Banner of Truth Trust, 1998, 48. o.) című könyvből.

² Richard Baxter: *A megújult lelkipásztor*. Fordította Boros Attila. Kolozsvár, 2001, Koinónia.

ban prédikált. Bostont apja vitte el, hogy hallgassa meg Erskine-t. Az igehirdetések erős hatással voltak rá; így történt, hogy, mint írja: „télen néha egyedül kellett útnak indulnom, és csupán annyi segítségem volt, amennyit egy ló nyújthatott, amely átvitt a Blackadder vizén... Tisztán emlékszem, hogyan gázoltunk ki a folyóból a metsző hidegben. De ezek a dolgok az Igéhez képest, amely hatalmasan szólt, csekélységnek látszottak.”³ „Biztos vagyok benne, hogy a Jézus Krisztus iránti szent érdeklődés nyugtalanított igen nagy erősséggel. Szívem követte Őt, lába nyoma dicsőséges volt szemeimnek.”⁴ Két másik keresztyén iskolatársával gyakran találkoztak apja házában egy kicsiny szobácskájában: „imádkoztunk, olvastuk a Bibliát, és lelki beszélgetéseket folytattunk; ezek által gyarapodtunk úgy ismeretekben, mint az egymás iránti szeretetben”.⁵ Ebben az időben alakultak ki Boston élethossziglan tartó szokásai: az alapos önvizsgálat, az imádság, a rendszeres elmélkedéssel egybekötött bibliaolvasás.

Hozzátenném még, hogy Boston nemcsak érzékeny lélek, hanem ugyanakkor elsőrangú elme is volt; kitűnő emlékezőtehetséggel rendelkezett, tehetségesen forgatta a szavakat. Olyan ember volt, aki legjobban tollal a kezében tudott elmélkedni,

³ Uo. 10. o.

⁴ Uo.

⁵ Uo. 11. o.

kiírva magából az eszébe jutó gondolatokat, érveket. Korán felnőtte vált; teológiai meggyőződése tiszták voltak, erős igehirdetői és lelkipásztori elhivatottságot érzett, rendkívül világosan látta a bibliai igazságok nyomán feltáruló új távlatokat. Már ekkor megnyilvánultak azok az adottságai, amelyek később Jonathan Edwards-ot arra készítették, hogy „valóban nagy hittudósként” jellemezze őt, és már ebben a korban megvan az a képessége, hogy a szívhöz szóljon, amely meghatározta későbbi, nagyobb terjedelmű értekezését (The Fourfold State, 1720) is.

Mind ezek ismeretében az emberhalászat művészetének rendkívüli volta, bár továbbra is lélegzetelállító mű marad, valamelyest magyarázatot nyer.

Boston a skót puritanizmus fő irányvonalának képviselője (mindehhez tudnunk kell, hogy a „puritán” kifejezést Skóciában nem megbélyegző értelemben használták, mint Angliában). A puritán hit és jámborság jellemzőit a Westminsteri hitvallás⁶ és a Westminsteri katekizmus fogalmazza meg. Ezek a klasszikus szövegek összegyűjték Boston idejében a skót egyház által elfogadott irányelveket. Jobban fogjuk értékelni e könyv pasztorálteológiáját, ha a westminsteri okiratok

⁶ Westminsteri hitvallás. Fordította Nagy Albert. Kolozsvár, 1999, Koinónia.

alapján felelevenítjük a puritán szemlélet fő jellemzőit.

A westminsteri irányelveket az angol és a skót egyházi elit állította össze. Az 1640-es évek közepén gondolataik felülésének, körvonalainak, paramétereinek meghatározásában már segítségükre voltak különböző minták, források: a XVI. századi református hitvallások, beleértve az anglikán egyház 39 hitcikkelyét, amelyeknek továbbgondolásával megbízattak; a teológiai magyarázatok hagyatéka, melynek úttörői Káloin és Knox voltak; a több, mint egy évszázada zajló heves, nemzetközi, írásbeli vita a római katolikus, lutheránus, örmény nézetek reformátustól való eltéréseiről; puritán lelkipásztorok számtalan katekizmus és katekizmusok tanításának tapasztalata; rengeteg bibliai szöveget magyarázó exegetikai munka, mind katolikus, mind protestáns hittudósok részéről; és végül, de nem utolsósorban, a „szeretetteljes gyakorlatiassággal” megírt angol puritán értekezés a megtérésről és a keresztyén élet belső lelki valóságairól. A westminsteri teológiai módszer alapját a Biblia Istentől ihletett voltába és koherenciájába vetett hit, illetve az az elhatározás képezi, hogy Isten tanításainak hű visszhangjaként kizárólag olyan dolgokat jelentsünk ki, amelyek ellenőrizhetők és igazolhatóak az Írás által. A fentebb felsorolt forrásanyagra támaszkodva és minden pontban lelkiismeretesen a Szentíráshoz igazodva, a westminsteri teológia mind megfogal-

mazására, mind tartalmára nézve kiváló volt, így nem csoda, hogy döntő hatással volt a presbiteriánus és a református teológiára egyaránt az Atlanti óceánon innen és túl.

A westminsteri teológia trinitárius, középpontjában az áll, hogy hogyan vált a világ Alkotója és Bírója, aki Jézus Krisztust, az Isten-embert a Közbenjáró szerepével, a Szent Lelket, a Vigasztalót az Élet-adó szerepével ruházta fel, az emberek Megváltójává és Üdvöztetőjévé. Ellipszishez hasonlóan e tervek két gyújtópontja van. Az egyik a kegyelem szövetsége, amely szerint Krisztus igaz voltáért és véréért helyreáll a kapcsolat az Alkotó és emberi teremtményei között; a másik gyújtópont a Krisztussal való egyesülés a Lélek újjászülő ereje által, amelynek során a megromlott emberi természet új teremtés lesz. Mindezekben a hitnek, a reménynek, a szeretetnek és az örömmek a közvetlen tárgya az Úr Jézus Krisztus maga, a megtestesült Isten, aki megváltott minket, feltámadt, uralkodik, és egy nap visszatér, hogy megítéljen. Az egész világra kiterjedő egyház, amelynek minden keresztyén gyülekezet tagja, az a közeg, amelyben a megváltás végbemegy, mivel gondoskodik az Ige hirdetéséről és a sákramentumok kiszolgáltatásáról, és dicsóítja Istent az Ő parancsolata szerint. Krisztus az egyház Feje, és a Lélek által minden szellemi élet forrása; így az egyház a keresztyén ember otthona itt e földön. Ez volna dióhéjban a westminsteri teológia.

A Hitvallás és a Katekizmus némelykor kimondatlanul, máskor nyíltan magában foglalja a megtérés puritán fogalmát, vagyis azt a folyamatot, amelynek során a szellemi önelégültséget szellemi nyugtalanság váltja fel, amikor az ember szembenéz bűneivel, és a hitet, a bűnbánatot, az Istennel való új életet kutatva egyre inkább bizonyossá lesz afelől, hogy Ó általa képes lesz elfordulni a bűntől, önmagát feladva bizalmát Krisztusba, a bűnök hordozójába veti, aki a Szeretet, az Út, az Élet, és azt, hogy ebben a folyamatban megújul a szíve. Boston ebben az írásban a lelkipásztort a halászhoz hasonlíttja; úgy gondolja, hogy a lelkész szószéki szolgálata, valamint a négy szemközti intések egyéni szolgálata által maga Isten munkálkodik az emberek szívében azért, hogy elkötelezetteké váljanak, és így bizonyosságot nyerjenek az Istenben megtalált életük felől azáltal, hogy folyamatosan érzékelik a lelki életükben végbemenő változásokat.

Tudván azt, hogy a bűnbe esett emberi szív kétségbeesetten hajlik az önámításra, a westminsteri puritánok nagy hangsúlyt fektettek az önmagukkal szembeni folyamatos gyanakvásra és a szüntelen önvizsgálatra. Nem volt ebben semmi beteges önelemzés, sőt, ezt úgy élték meg, mint üdítő, megnyugtató gyakorlatot, amelynek során az újjászületettek felismerik magukban a Szent Lélektől származó új élet jeleit. Boston, tudva azt, hogy csak azok követhetik Krisztust, akik Őbenne

élnék, a könyv első oldalain hosszán elemzi önmagát ebből a szempontból:

„Él bennem a Lélek, ergo élek... mert... olyan világosságom van, amely hajdanában nem volt... Ez a világosság feltárja előttem szívem bűneit... szüntelenül elélem tárja annak hitványságát... megmutatja számomra a Krisztus értékét... segít abban, hogy megbízjam benne... reá bízom magam, amikor az Ő munkáját végzem... a kísértések és megpróbáltatások idején lelkemet bátran hozzá emelem. ... érzem a Szent Lélek segítségét... Sokszor halott lélekkel kezdtem el az imádságot, de meglevenedtem, mire a végére értem... Egy hármasság érzékét gyengén pislákolni szívemben: (1) A Krisztus iránti szeretet lángjait... Szeretem igazságait... Szeretem ígéreteit... Szeretem fenyegetéseit, mert felette igazságosak... Szeretem azokat, akikben Isten képe tükröződik vissza... Szeretem munkáját... Szeretem rendeléseit... szeretem dicsőségét, és bármi is történjék velem, Ő magasztaltassék fel. (2) Szívemben érzem a Krisztus igazsága iránti vágyakozás lángját... lelkem... belenyugszik abba, hogy az Ő igazsága tart meg... vágyom [arra]..., hogy feloldódjak, és Krisztussal legyek... (3) érzem szívemben az Isten iránt való buzgóság hevét... Úton vagyok a menny felé...

Jobban ismerem Krisztust és az Ő útjait, mint korábban... Úgy vélem, jobban rá tudom bízni magamat Istenre, mint egykoron... lelkem már megszokta, hogy érzékenyebb legyen... de nem is merek már szívemnek akkora szabadságot adni, mint régebb... Megfigyeltem, hogy a világ iránti megvetés erősödik bennem.”

Boston nem ismerte azt a szót, hogy evangelizáció. Az evangélium hirdetésére az emberhalászat kifejezést használta, és ezen azt értette, hogy a meg nem tért embereket el kell juttatni arra a felismerésre, hogy szükségük van Krisztusra, hangsúlyozni kell számukra a bűnbánat és a hit fontosságát, és segíteni kell mindazoknak, akik új életet nyertek, hogy megerősödjenek. Boston az emberhalászat készségét úgy igyekezett elsajátítani, hogy Jézus lelkeket megnyerő szolgálatát tanulmányozta.

A puritán evangelizáció, mely az igehirdetésnek és a lelkipásztori intésnek volt a szerves része, időidényes munka volt, de erre a lelkészek számítottak is. Az Ige hirdetése közben a hallgatóságot gyakran érték Istentől származó hirtelen, erős megtapasztalások különböző szellemi-lelki kérdéseket illetően, de a westminsteri hagyományban élő igehirdetők realisták voltak, a megtérési folyamatra úgy tekintettek, mint aminek a kezdetétől a végéig hónapok telnek el, akárcsak a gyermek fo-

gantatásától a megszületéséig. Ezen a téren sokat tanulhatunk a Bostonhoz hasonlóktól. A megtérésre specializálódott szabadúszók által vezetett tömeges, semleges alapú evangelizációk elterjedése óta az evangelizátorok számára tipikusan a hirtelen, rövid, időben pontosan behatárolható és elbeszélhető megtérés vált irányadóvá. Ennek forrása nyilvánvalóan a versenyjellegű evangelizálás: néhány előzetes bemelegítő, puhító gondolat után az evangelizáló beszél az ember bűnösségéről és Isten kegyelméről, majd felszólítja a hallgatóságot, hogy kötelezzék el magukat Krisztus mellett. Ezután azokat, akik megtették ezt a lépést, tanácsadók segítik megszilárdulni elhatározásukban. Romantikus képzeletünk helyesen jelzi, hogy a megtérés lényege az, hogy elfogadjuk Krisztust, mint bűneinktől és azok hatalmától megszabadító Megváltónkat és életünk Urát, de tévedés azt gondolni, hogy ez a folyamat általában egy-két órán belül megy végbe; vagy hogy az evangelizáció sikerét döntő módon befolyásolnák az igehirdető különleges adottságai vagy előadásának minősége.

Ésszerűen gondolkodva tehát szembe kell néznünk a ténnyel, hogy bár Isten sugalmazhat különleges evangelizációs ötleteket, és látványosan felhasználhatja őket abban, hogy valakit előremozdítson a megtérés folyamatában, vagy éppen be is teljesítse rajta azt, ez a folyamat általában sok más lépcsőfokból is áll, amelyekben Isten szuverén kegyelme a döntő tényező. Isten ma is, úgy

mint Boston korában, leginkább a szülők, barátok lankadatlan hite, a vallástanítók bizonyágtétele, oktatása és közvetlen bátorítása által, valamint az igehirdetőknek az istentiszteleten történő evangélium-magyarázata révén vezet az embereket megtérésre. Tehát az egyház folyamatos „emberhalászatában” a legfontosabb követelmény az, hogy ezek a tevékenységek ne szűnjenek meg egy pillanatra sem, világos és komoly cél vezérelje őket, és buzgó, kitartó imádkozás álljon mögöttük.

Bostonnak ez az írása akkor született, amikor segédlelkész volt, és arra készült, hogy gyülekezeti lelkész legyen. Így természetesen leginkább a jelenlegi és jövőbeli szerepével kapcsolatos elvárások, problémák és buktatók foglalkoztatták, míg a mű második felében azt kutatja, hogy mivel jár a Krisztus követése a hűséges lelkészi szolgálatban. Ebből a szempontból klasszikus művel állunk szemben, amelyet bármely korban haszonnal forgathatnak az igehirdetők az év végi mérleg készítésekor. Prédikátorokként sosem fogjuk meghaladni e könyv tisztánlátó, kutató, állásfoglalásra készítő bölcsességét. Az alábbiakban megpróbálom röviden összefoglalni ennek a lényegét.

Boston szerint Isten elhívása, hogy legeltessük juhait, egyúttal megköveteli tőlünk azt, hogy Jézus Krisztus, Urunk és Mesterünk legyen a példaképünk, legalább a következőkben:

1. Hűségben, még akkor is, ha ez azzal a koc-

kázattal jár, hogy megbántunk vagy magunkra haragítunk embereket. Fel kell hagynunk a helyezkedők, köpönyegforgatók „testies politikájával”, amely eltompítja Isten üzenetét, és nyíltan rá kell mutatnunk a bűn és a kegyelem valóságára, szükség esetén dorgálva, de nem vagdalkozva, az Úrra hagyva minden dolog kimenetelét.

2. *Evangelizáló szándékunkban.* „Krisztus azt tartotta szem előtt, mi lenne a lélek javára... amikor prédikálsz, ez legyen a szándéked, igyekezz az elveszett bányákat visszaterelni... hogy megtérjenek némelyek, és az Úrhoz vezettessenek.”

3. *Imádságos lelkületben.* Krisztus az Ige hirdetése előtt és után is arra fordította idejét és energiáját, hogy imádkozzon. Nekünk is így kell tennünk.

4. *Őszinteségből, amely mentes minden önző nyereségvágytól.*

5. *Vállalkozó szellemben, hogy hasznosak legyünk.* Jézus minden adandó alkalmat felhasznált arra, hogy tanítson, intsen stb. mind négy-szemközt, mind nagyobb társaságban. Így kell tennünk nekünk is: „tanuld meg ama mennyei kémiát, hogy miként lehet mennyeit kivonni a földiekből”, és „ne hagyd ki egyetlen igehirdetési lehetőséget sem, melyre Isten elhív.” „Ha Krisztus visszajönne és télenül találna, noha munkára hívott el, szemébe tudná-e nézni? Jól van dolga azoknak, akik Krisztus munkáját végezve halnak meg.” Ezekkel a szavakkal zárul a könyv.

Boston után másfél évszázaddal egy másik skót, Horatius Bonar, írt egy hatalmas, buzdító himnuszt a keresztyén lelkészi szolgálatról, amely tudatosan, vagy sem, de tökéletesen kapcsolódik e mű intéséhez. Sejtésem szerint (amelyet természetesen nem tudok bizonyítani) a szerző annyira ismerte Bostont, hogy az igehirdetésről szólva kölcsönvette a szavait. Himnusza kétségkívül ugyancsak csodálatos eszköze lehet az igehirdető periodikus önvizsgálatának, és érzésem szerint bevezetőm méltó befejezése lehet. Következzen tehát ez a himnusz teljes terjedelmében, Boston üzenetének rövid összegzéseként:

Föl, világíts, s ha majd elégsz,
Atyád terve, meglásd, öröm.
A Mester útja ez. Merész.
Szolgaként ehhez van közöd.

Cselekedj hát, míg tart a ma,
A világ éje úgy fenyeget.
A tunya sohasem arat.
Mentsétek meg a lelkeket!

Homályba hullnak oly sokan,
Remény nem kél a sír felett.
Fáklyád lobogjon magasan,
Szakítson sűrű felleget!

Imádkozz, ne csüggedj, vigyázz,
Nyerd meg bölcsen a tévelygőt.

*Útvesztőkben bátran kiált:
Térj be, vándor, a vész elől!*

*Harcodban örvendj s küzdj tovább.
Béke vár: Itt a száműzött!
S a vőlegény a vacsorán
Kiáltja már, hogy: „Ím, jövök!”⁷*

J. I. PACKER

⁷ Visky S. Béla fordítása.

BEVEZETÉS

Ó, Uram, ki hitt a mi tanításunknak? És az Úr karja kinek jelentetett meg? Úgy tűnik, a Sötétség és a Homály napja ez; a dicsőség a templom küszöbére szorult. Az isteni rendeleteket Ikábódnak nevezhetjük, és Skócia hűséges igehirdetői sem hívatnak többé Naominak, hanem Márának, mert az Úr keserűen bánik velük, mivel ezekben a napokban felettébb elhagyták az Ő rendeléseit. Az Úr igencsak elhagyta őket, munkájuk már nem jár sikerrel. Egész éjjel erőlködnek, de alig fognak valamit, sőt néha semmit sem; kevesen kerülnek a hálójukba, gyakran senki sem. Bárcsak követnék a Jeremiás gyakorlatát: „Ha pedig nem hallgatjátok ezt: sírni fog az én lelkem a rejtekhelyeken a ti kevélységtetek miatt, és zokogva zokog; a szemem pedig könnyeket hullat, mert a Úr népe fogságba vitetik.”

Ésa 53,1

1Sám 4,21

Jer 13,17

És te, ó, én lelkem, te is ebben kellene gyakorold magad, ha ugyan olyan volna szí-

ved, amely keseregni tud önmagán vagy mások felett. Hiszen valóban nem csoda, hogy Isten nem támogatja nagy sikerekkel a magfajtákat, akik között (ha merhetem, ha szabad magam a hívők közé sorolnom) én vagyok a leghitványabb, a legméltatlanabb, ki arra sem vagyok érdemes, hogy szövetségét a számba vegyem, hiszen még gyermek vagyok a kegyességben, az istenesség titkaiban, bár nem az éveim száma szerint; mert szegény bolond vagyok, szívem gyenge, elmém sekélyes; inkább másoktól kellene tanulnom, mintsem tanítanom; csak a szélén állok azoknak a mélységeknek, amelyekben mások messzire eljutnak; oly kevés bennem a szeretet Krisztus iránt, oly kevés a tiszta buzgalom Őt dicsőíteni; oly kevés tudok kiállni az igazság mellett és megállni a hazugság ellenében; teljességgel méltatlan és alkalmatlan vagyok ezekre a dolgokra; tehát nem csoda, mondom én, hogy Isten nem támogat engem, amikor még azok is, akik olyanok, mint a magas cédrusok az Úr szőlőskertjében, még azok is, akik kegyesség és tanulmányok szempontjából nagy emberek az egyházban, oly kevés jót cselekszenek. De mégis, látván, hogy Isten az örökkévaló evangélium hirdetésére hívott el, kötelességem törekedni, sőt, (Uram, te tudod) kívánom is, hogy emberhalász lehessek.

De jaj! Azt kell elpanaszolnom az én

Uramnak, hogy bár meglehetősen erőlködtem, mégsem fogtam semmit, tudomásom szerint egyetlen lélek megtéréséhez sem sikerült hozzájárulnom. Félek, azt kell mondanom, majdhogynem hiábavaló volt próbálkozásom, munkám nem ért semmit, mert Izrael népe nincs összegyűjtve. Ó, én lelkem, mi lehet annak oka, hogy prédikálásom ilyen gyümölestelen? A vád egy része kétségtelenül engem illet, mégpedig a nagyobbik része.

De kicsoda segíthetne ilyenkor, ha nem maga az Úr? És milyen más módon várhatnám ezt tőle, mint az imádság és az ígéreteibe vetett hit által, valamint Igéjének tanulmányozása által, amelyből, amint Szent Lelke beragyogja szívemet (ragyogj, ó, igazság napja), megtanulhatok terheket hordozni és prédikálni úgy, hogy munkám ne váljon haszontalanná.

Ezért ma, amikor édes ígéletét olvastam: „Kövessetek engem, és azt művelem, hogy embereket halásszatok”, szívem felkiáltott Krisztushoz, és lelkem megrendült attól, hogy azokhoz szól, akik követik Őt. Ó, mily boldogan követné Őt lelkem ebben is, úgymint más dolgokban is, csak érne az a megtiszteltetés, hogy emberhalász lehetek; ezért lelkem igen sóvárog megtudni, milyen az a Krisztus-követés, amelyhez ily drága ígéretek kapcsolódnak. Szeretném bírni ezt a tudást

Mt 4,19

AZ EMBERHALÁSZAT MŰVÉSZETE

(ó, Uram, te látod), hogy aszerint cselekedhessem, s így az evangélium által szegény, szerencsétlen embereket halászhassak, és megtudhassam, vajon van-e jogom az ígéretekhez, vagy sem.

Ó, ragyogtasd fel rám fényedet és igazságodat, hogy vezetőim legyenek ez ügyben. Szívem elmélgései legyenek szerinted valóak, vezesd őket tévedhetetlen Lelked által! Adj fényt és életet, ó, Uram, Istenem!

ELSŐ RÉSZ
AZ ÍGÉRET ÉS A FELADAT

„Kövessetek engem, és azt művelem, hogy embereket halászatok.” Két, megfontolásra érdemes üzenetet hordoznak e szavak. Mt 4,19

1. Feladatunk van: „Kövessetek engem...”

Először is figyeljük meg, hogy a mondat tárgya – *engem* – az Úr Krisztusra vonatkozik, aki a fő emberhalász, akit az Atya elküldött, hogy összegyűjtse Izrael házának elveszett juhait. Óvégtelenül bölcs Isten lévén tudta, mi az emberhalászás legjobb módja, s így meg tudja tanítani az embereket is, hogyan legyenek mások halászaivá.

Másodszor, figyeljük meg, mire szólít fel, amikor arra biztat: „kövessetek engem” (a görög szövegben: gyertek utánam), azaz hagyjátok ott munkátokat, és gyertek utánam. Ez kétségtelenül útmutatás mindenki számára, aki az evangéliumot hirdeti, és elhagyta egyéb foglalkozását, hogy az Igét prédikálja. Az útmutatás pedig így szól: aki jót akar tenni a lelkekkel, és meg akarja őket

nyerni igehirdetése által, annak Krisztus példáját kell követnie magatartásában, prédikálásában Ő kell hogy a példaképe legyen, Őt kell utánoznia. Ez a módszer a legalkalmasabb a lelkek megnyerésére.

2. A feladat mellé egy ígélet is kapcsolódik

E tekintetben a következőket kell megfontolnunk:

(a) a megígért jótéteményt, amely így szól: „és azt mívelem, hogy embereket halásszatok”, amelyet én úgy értek, hogy nemcsak hatalommal ruházza fel a tanítványokat, miközben munkára szólítja fel őket, hanem meg is ígéri nekik, hogy sikerrel fognak járni, hogy az emberhalászat hivatásukká lesz, és elhívásuk nem lesz hiábavalóvá, hanem Krisztust követve valóban embereket halásznak majd az evangélium által.

(b) e jótétemény forrását: „azt mívelem veletek”, vagyis senki más nem tehet titeket emberhalásszá, csak Ő.

Először is megfigyelheted, ó, én lelkem, hogy az Úr Jézus Krisztus az, aki az embereket emberek halásszává teszi. A következő részekben azt mutatom be, hogy:

(1) Hogyan teszi Krisztus az embereket emberekné halásszáivá.

(2) Miben hasonlítanak a meg nem tért emberek a halakhoz.

(3) A lelkipásztor hivatása a halásszat.

I. HOGYAN TESZI KRISZTUS AZ EMBEREKET EMBEREKNEK HALÁSSZÁIVÁ?

Mielőtt ezt a kérdést megválaszolnánk, vizsgáljuk meg a lelki halásszatot két szempontból: egyrészt a szolgálat, másrészt a sikeresség oldaláról.

Először: Krisztus az emberek számára a halásszatot munkájukká, szolgálatukká teszi, kijelölve őket az igehirdetés munkájára elhívása által, ez pedig kétféle: külső és belső; és ezt neked kell tudnod, ó, én lelkem, hogy elhívattál-e, vagy sem. De erről később szólok, bővebben.

Másodszor: Krisztus sikerre hívja el az emberhalásszat, azaz Lelkének hatalma társául szegődik az Igéhez, amelyet hirdet, és az intéshöz, amelyben az embereket részesíti; segíti, hogy embereket halásszon neki:

„Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek; de nekünk, akik megtartatunk, Istennek ereje.”

1Kor 1,18

„Hogy a mi evangéliumunk ti nálatok nem áll csak szóban, hanem isteni erőben is, Szent Lélekben is, sok bizodalomban is.”

1Thess 1,5

Ő az, aki a bűnösöket az igehirdetők által kivont hálóba vonja, és ha nem lenne velük, hogy a halakat a hálóba hajtsa, akkor kínlódhatnának éjjel-nappal, mégsem fognának semmit.

És lásd be, ó, én lelkem, hogy a tehetség nem elegendő. Prédikálhat az ember, mint az angyalok, miközben szavai hatástalanok maradnak. Ha Krisztus megvonja jelenlétét, a prédikálás értelmét veszíti. Ha a ház ura távol van, a háznép vonakodva veszi magához az ételt, még ha az égből hull is alá, sátruk bejárata elé.

Akkor hát, egyrészt miért magasztalnád fel magad, amint azt némelykor teszed, amikor jó, tömör prédikációt sikerül mondanod, eredmények mutatkoznak, és az emberek megtapsolnak? Miért? Hiszen lehetséges, hogy mindezek ellenére mégsem vagy emberhalász. A halak talán látják a csalétket, és kellemesen eljátszadoznak vele, de ez még nem elég a halfogáshoz.

Másrészt miért lennél annyira elkeseredve (amint az sokszor megesik veled), hogyha oly kevés gyümölcs mutatkozik szolgálatod folyamán, és te csak gyermeknek látszol másokhoz képest? Ugyan miért, hiszen ha Krisztus úgy akarja, emberhalásszá tehet téged is, éppen úgy, mint az egyház legtanultabb emberét: „A csecsemők és csecsszopók szájával erősítetted meg hatalmadat.” Talán nem láttad, hogyan vette pártfogásába Isten

Zsolt 8,3

Hogyan teszi Krisztus az embereket embereknek halászaivá?

a tehetségekben szegény embert, és tette sikeresebbé azoknál, akik más szempontból nálánál sokkal különbek voltak? Vajon Isten nem cserépedényekbe rejtette kincseit, hogy az Ő hatalma dicsőíttessen? Övezd fel tehát magad, ó, én lelkem, Krisztus emberhalásszá tehet téged, legyél bármilyen gyenge is. Kövessed Őt. A te hű követésedre vágyik az én lelkem, ó, Isten!

Ezért elsősorban azzal foglalkozz, hogy Isten jelen legyen az igehirdetés alatt, hogy ereje megváltoztassa a hallgatóság szívét. Beszéded legyen gondosan megszerkesztett, kedves énekhez hasonlatos, de leginkább az előbbire törekedj. Amikor az Igét tanulmányozod, fohászokj az Úrhoz. Amikor prédikációt írsz, vagy azon elmélkedsz, mondd Istennek: „Uram, ez mindenestől gyenge lesz, ha te nem jössz a segítségemre.”

Zsolt 110,3

Ó, mily gyönyörűsége az a hatalom és élet, amellyel Isten meg tudja áldani az igehirdetést! Keresd ezeket a magad és hallgatóságod számára. Ismerd el, hogy gyenge és haszontalan vagy nélkülük, és imádkozz szakadatlanul, hogy az Úr vezéreljen halakat a hálódba, amikor kivetted azt. Figyelj erre az erőre, amikor az Igét hirdeted; és ne gondold, hogy meg tudod téríteni az embereket az értelem segítségével, mert így csak magadat ámítod.

Mily dicsőséges dolog emberhalásznak

1Kor 3,9

lenni! Mily nagy megtiszteltetésnek kellene tartanod azt, hogy lelkeket halászsz! Isten munkatársai vagyunk, mondja az apostol. Ó, mennyire felmagasztalt téged Isten azzal, hogy tudomásodra hozta: dicsőítheted szent nevét, és hogy egy ilyen szerencsétlen együgyűt munkatársává fogadott! Isten azért vett téged birtokba, hogy jót tegyél azokkal, akik hálódba akadnak. Ó, én lelkem, áldd az Urat! Kicsoda vagyok én, Uram, vagy mi az én atyámnak háza, hogy ide eljuttattál?

Látod-e már, mi az oka annak, hogy oly sokat fáradoztál, és mégsem fogtál semmit? Munkádat nem kíséri az Úr ereje. Az emberek hasonlóak Sámuelhez, aki, amikor Isten szólította, azt hitte, Éli hangját hallja. Ugyanígy, sokszor, amikor szólsz, az emberek nem Isten hangját hallják, hanem a tiédet; és a szó nem éri el célját.

Ezért, ó, én lelkem, ne aggódj senkinek a megtérése miatt, legyen az a valaki bármilyen erkölcstelen vagy kicsapongó. Mert a Lélek ereje vezet minden embert a hálóba; és ennek nem lehet ellenállni. A vallásból csúfot úzók, sőt, még az istenkáromlók is belekerülhetnek. Isten Lelkének a szele sokszor a bűnben gyökerező, mégoly magas cédrusokat is ledönti az Ige által, míg azok, akik mellettük bokroknak látszanak, biztosan állnak. Vámszedők és szajhák hamarabb bejutnak a mennyek országába, mint az önelégült farizeusok.

Hogyan teszi Krisztus az embereket embereknek halászaivá?

Mit gondolsz, ó, én lelkem, arról a tanításról, amely nem számol a Lélek erejével, és egyedül az erkölcsi meggyőzést tekinti követelménynek az emberhalászat munkájában? Utálatos számodra ez a tanítás. Lelkemnek nincs ez kedvére, mert túl sokat tulajdonít az igehirdetőnek és a romlott természetnek, nem veszi figyelembe a jóra való, velünk született erőtlenséget; ellenkezik az Isten Lelkének munkájával és a tapasztalattal; számomra szíve romlottságát tanúsítja az, aki befogadja ezt a tant. Jaj lenne, ha bárki ezt vallaná akkor, amikor a Lélek ereje oly hatalmasan megmutatkozik.

II. DE MIBEN HASONLÍTANAK A MEG NEM TÉRT EMBEREK A HA- LAKHOZ?

Többek között abban, hogy amint a halak természetes lételeme a víz, úgy a meg nem tért lélek igazi és természetes lételeme a bűn. Vedd ki a halat a vízből – nem élhet meg; vedd el a természeti embertől a bálványait, és kész Míkához hasonlóan azt mondani: „Isteneimet vettétek el, amelyeket készítettem... mim van még egyebem?” Az evangéliumi történetben a gazdag ifjút nem lehetett meggyőzni arról, hogy mennyei kincset keressen, és tegye félre a világot. Csakis a bűn az, ami a természeti embert boldoggá teszi, aki a szentségben nem lel több örömet, mint hal a szárazföldön, vagy mint koca a palotában.

Bír 18, 24

Ó, mily szomorú a természeti ember sorsa! Áldd az Urat, én lelkem, hogy amikor sokakhoz hasonlóan a te lételemed is a bűn volt, Krisztus bevett a hálójába, megtartott, és nem engedett el többé, új természetet oltott beléd, így most már nemhogy úszni, de

még gázolni is nehezedre esik ezekben a vizekben!

Derűs napokon láthatjuk, hogyan cikáz-
nak a halak a vízben. Ugyanígy tesznek az
újjá nem születettek is – bármilyen bánat
kavarná is fel lelkük nyugalmát – a kívülről
jövő gondok-bajok vagy lelkiismeretük ítél-
kező szava – a vihar elmúltával, mikor újra
jól mennek dolgaik, folytatják játékukat,
örömüket lelik benne, és nem gondolnak ar-
ra, milyen árat kell ezért majd egykoron fi-
zetniük. Ó, mily romboló hatású a jólét a lé-
lek számára! A bolondok jóléte teszi őket
tönkre. És mily pusztító lett volna számodra
is a jólét, én lelkem, ha az Úr mindannyiszor
teljesítette volna kérésedet, amikor szíved
vágyott valamire. Áldd az Urat, hogy örök-
kön jónak látta keresztezni bűnös útjaidat.

Amint a halak mohón keresik a csalétket,
és kapnak utána, nem számolva a horoggal,
ugyanígy a természeti ember is édes falat-
ként tekint a bűnre, és az valóban édes a
szájban, de megkeseredik a gyomrában. Játszad-
ozik vele, mint hal a csalétkel; de ó, jaj, kígyót
melenget kebelén, és nem gondol csípésével.
Az ördög nagyon jól tudja ál-
cázni a horgot; de jaj, az ember természeté-
nél fogva nem olyan, hogy fel tudná azt fe-
dezni.

Szánd hát, én lelkem, a világ bűnöseit,
amikor telhetetlenül hajszojják kívánságai-

De miben hasonlítanak a meg nem tért emberek a halakhoz?

kat. Jaj, szerencsétlen, vak lelkek ők: a csa-
létket látják, de a horgot nem! Olybá tűn-
nek, mintha szakadék szélén táncolnának.
Mint harci lovak a csatába, úgy rohannak a
bűnbe, nem tudván, mit kockáztatnak. Ó,
szándd a szerencsétlen iszákost, a káromko-
dót, a tisztátalant stb., aki bűneiben fetreng.
Ugyanakkor áldd az Urat, ó, én lelkem,
hogy amikor te is a csalétkel játszadoztál,
éppoly kevésbé törődve a bűnnel, mint má-
sok, Isten felnyitotta a szemeidet, és meg-
láttatta veled bolondságodat és a rád lesel-
kedő veszélyt, hogy elmenekülhess. És most
már légy figyelmes, ne kapj az ördög csalét-
kei után, nehogy megfogjon horgával, mert
bár kegyelem által megszabadulhatsz, nem
menekülsz sérülés nélkül; így van ez a ha-
lakkal is, melyek néha lecsúsznak a horg-
ról, de sebzetten úsznak tovább. Az ilyen
seb szomorúságot okoz és nehezen gyógyul.
Ezt tapasztalatból is tudhatod.

Amint a halak a mély vizeket és üreget
szeretik, és leggyakrabban az ilyen helye-
ken tartózkodnak, ugyanúgy a bűnös embe-
rek is a kényelmet szeretik a leginkább, nincs
erejük az ár ellen úszni. A halak a mélysége-
ket kedvelik a legjobban, ahol legkevesebb
a zaj. Ó, mennyire vigyáznak az emberek a
csendre, nehogy bármi megzavarja nyugal-
mukat, ha vétkeznek! Szeretik a biztonsá-
got, és ez a vesztség. Ó, én lelkem, óvakodj

attól, hogy akkor is nyugodt légy, amikor már nyakig merültél a bűnbe.

Amint a halaknak nem tudjuk hasznukat venni, amíg a vízben vannak, ugyanúgy a bűnösök sem képesek természetes környezetükben semmi igazán jóra: haszontalanok önmaguk és mások számára is; s ha valami jót cselekszenek másokkal, azt is inkább véletlenül, mint szándékosan teszik.

Róm 3,12

Mekkorát tévednek hát azok, akik úgy tartják, a világ bűnösei ott a leghasznosabbak, ahol élnek! Tán valóban hasznosak olyan tervek kivitelezésében, amelyek a Sátán érdekeit vagy saját hiábavaló dicsőségüket szolgálják; képtelenek viszont arra, hogy megnyissák Isten előtt a szívüket.

III. AZ IGEHIRDETŐK MUNKÁJA A HALÁSZAT

Az igehirdetők emberi lelkek halászatára küldettek el: „hogy a vakok szemei megnyíljanak”, hogy a sötétségből a világosságra, a Sátán uralma alól az Úrhoz vezessék őket. Munkájuk sok szempontból hasonlatos a halászokéhoz.

Ésa 35,5

A halászok munkája és munkájuk célja a halfogás. Ugyancsak ezt a munkát vállalták az Ige hirdetői is, vagyis hogy törekszenek arra, hogy embereket Krisztushoz vezessenek. Munkájuk célja ugyancsak ez kellene hogy legyen.

Mondd, ó, én lelkem, mi a te célod, amikor prédikálsz? Milyen szándékkal veted ki hálódodat a vízbe? Adottságaiddal óhajtasz kérkedni, hogy az emberek megtapsoljanak? Ó, nem! Uram, te tudod, csekély tehetséggel rendelkezem; és ha semmi más támaszom nem volna, soha nem mertem volna szószékre lépni. Bevallom, hogy bármilyen gyengék is képességeim, a Gonosz és saját

romlottságom sokszor nagyítóüvegen keresztül mutatja meg őket nekem, hogy felfuvalkodjam. De Uram, te tudod, azon kell munkálkodnom, hogy ezen indulatokat leküzdjem magamban. Egy ilyen példát a naplómbe is lejegyeztem.*

A halászok munkája, akárcsak az igehirdetőké, nehéz: naphosszat a hideg vízben állnak. Amikor másokat elijeszt a vihar, ők akkor is kimerészkednek, nehogy elveszítsek halaikat. Ekképpen kellene tenniük az igehirdetőknek is.

A halászok háló segítségével fogják a halakat. Az igehirdetőknek is van hálójuk, amellyel lelkeket halászhatnak. Ez nem más, mint az örökkévaló evangélium, a béke, a megnyugvás Igéje, amellyel a bűnösök megfoghatnak.

Az evangélium első ízben azért hasonlatos a halászok hálójához, mert ugyanúgy kiterjesztettetik, és alkalmas arra, hogy mindenkit kifogjon, aki hajlandó a közelébe menni:

* 1699. január 1. Igehirdésem során különleges mértékben megtapasztaltam Isten jelenlétét és segítségét. Reggel, titokban, ezért könyörögtem Istenhez, de megkísértett a gondolat, hogy Ő el fog hagyni, és ez súlyos bizonytalansággal töltött el. Amint istentiszteletről hazafele jöttem, a Sátán újból támadott, éppen az ellenkező irányból, büszkeségre indítva. Háromszor is módfelett nekem támadt, de mindannyiszor czekekkel a szavakkal hátrítottam el: „Míd van, amit ne kaptál volna?”

„Ó, mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kiknek nincs pénzetek, jertek, vegyetek és egyetek, jertek, vegyetek pénz nélkül és ingyen, bort és tejet.”

Ésa 55,1

Az evangélium javai mindenki számára elérhetőek, csak azok nem részesülnek belőlük, akik önnönmagukat fosztják meg azoktól.

Másodízben az igehirdetés abban is hasonlít a halászhoz, hogy amint a halakat a háló váratlanul kapja el, úgy a bűnösöket is váratlanul éri az evangélium. Zákheus nem gondolt a Krisztustól érkező megváltásra, amikor felmászott a fára, hogy lássa Őt. Pál sem számított arra a drága találkozásra Krisztussal, akit üldözött, miközben a Sátán megbízatását igyekezett teljesíteni. Az embert váratlanul halásszák ki. Te is kevésbé gondoltál Krisztussal, a mennyországgal vagy akár magaddal, ó, én lelkem, amikor elmentél meghallgatni a prédikációt a Whitsome-i Newtonba, ahol Krisztus először szólt hozzád, s váratlan feladattal is megbízott.

Harmadízben, amint a halak sokszor a háló közelébe jönnek, és megérintik azt, de aztán mégis visszahúzódnak, ugyanúgy sok embert megragad az evangélium, de mégis megmarad az epe keserűségében s a bűn kötelékében. Heródes, noha boldogan hallgatta Keresztelő Jánost, mégsem került be a hálóba. Ne csodálkozz tehát, ó, én lelkem, ha némelyek olybá tűnnek, mintha az igehir-

detés megszólította volna őket, de továbbmenvén, minden lemállik róluk, amit hallottak.

Negyedízben, a halakat időnként nem fogja elég erősen a háló: ficánkolnak és kiszabadulnak. Így, némely embernek bár van hite, és úgy tűnik, megfogatott; de közben, jaj, elfojtja meggyőződését, istenessége hasonlatos a reggeli felhőhöz, a korai harmathoz, amely hamar felszárad. Ezért, ó, én lelkem, ha valaha is meggyötört lélek kerül az útadba, vigyázz, ne kezd el addig gyógyítani, míg a sebet eléggé ki nem tisztítod. Használj ki minden lehetőséget, hogy megtudhasd, vajon a lélek hajlandó-e befogadni Krisztust. Jaj azoknak, akiknek sebe csak felületesen gyógyult be, hisz így, ahelyett hogy meggyógyulnának, elpusztulnak.

Ötödízben, minden, ami hálóbba kerül, igyekszik szabadulni. Mindenki, akit a Lélek által megérint az Úr szava, valamelyest ellenáll, mielőtt teljességgel az Övé nem lesz. *Cras, Domine*, mondja Augustinus, *et modo, Domine, donec, modo non haberet modum.* És ezt te is tudod, ó, én lelkem, mennyire elégedett lettél volna, ha sikerül kiszabadulnod a hálóból. Ó, mily gonosz a természeti ember szíve! Ellenséggé szembeszegül mindennel, ami az ő örök javát munkálja. Való-

* Holnap Uram, és majd Uram, míg a majdnak már nem lesz módja.

ban, az emberi akarat mindaddig ellenáll Istennek, amíg az Ő meggyőző ereje, a *gratia victrix** közbe nem lép, hogy készséggé tegye a vonakodó szívet.

Fl 2,13

Hatodízben, azok a halak, amelyeket a háló elég erősen tart, hiába ficánkolnak. Főlösképpen ellenkeznek azok is, akiket az Úr kiválasztott, és ki akar halászni: „Minden, amit nékem ad az Atya, én hozzám jő.” Valóban, Isten nem erőszakosan téríti magához az embert, nem erőlteti rá Krisztust, de meggyőzi és engedelmessé teszi az akaratot. Aki azelőtt vonakodott, készséggé lesz. Ó, a kegyelem hatalma! Amikor Isten szól, meghallja azt az ember; még a halottak is meghallják az Emberfiának szavát, és akik hallják őt, élnek.

Jn 6,37

Hetedízben, a háló szemekből áll, amelyekben fennakadnak a halak. Ilyenek az evangélium bűnösöknek szóló meghívásai, a Krisztushoz csatlakozóknak tett drága ígéretetek azok a szemek, amelyek által a lelkek megfogatnak. Az evangélium hirdetése pedig a jó hír hálójának kiterjesztése, ahol annyi különböző hívogatás- és ígélet-szem van, hogy ha a halak közelítenek, megfogatnak.

Nyolcadízben, azért hogy a víz ne emelje fel a hálót, és a halak ne csússzanak ki alatta, van rajta néhány ólomdarab, amelyek le-

* Győzedelmeskedő kegyelem.

húzzák a mélybe, hogy ha jönnének a halak, útjukban legyen. Ugyanígy, hogy az evangélium hívogatása, annak ígéretei el ne vesszenek, szükséges néhány törvény-fenyegetést, ijesztést alkalmaznunk, hogy a halakat a hálóba tereljük. Látod tehát, hogy mind a törvényt, mind az evangéliumot prédikálnod kell, éspedig a törvényt úgy, mint az evangélium hálójának nehezékét, amely hathatósá teszi azt. A törvény tanítónk, amely Krisztushoz vezet.

Kilencedízből, a háló szeméinek nem szabad túl nagyoknak lenniük, hogy a halak ki ne csússzanak rajtuk keresztül. Így az általad hirdetett tanítás se legyen túl általános, gyakorlati alkalmazás nélküli, mert így nem lesz emberhalász. Az emberek minden bizonnyal elégedettebbek lennének, ha olyan tanítást hirdetnél nekik, amely meghagyja a bűnösöknek azt a szabadságot, hogy ki-be úszkáljanak, és nem úgy, hogy megragadod őket általa; de te ne embereknek szolgálj.

Tizedízből, a szemek nem lehetnek túl finomak, különös gonddal megmunkáltak, nehogy kiszabaduljanak a halak. Vigyázz tehát, ó, én lelkem, ne próbálj túlságosan elmés, csiszolt, részletező beszédet mondani, melynek megértésére hallgatóid nem képesek. De erről majd később.

A halászok általában megfigyelik, merre érdemes kivetni a hálót, merre várható fo-

Az igehirdetők munkája a halászat

gás. Te is így tégy, ó, én lelkem, figyeld meg, hol foghatsz leginkább lelkeket.

Két olyan tó van, ahol érdemes kivetni a hálót; az egyik az Úr népének nyilvános gyülekezete. Itt nyílt meg Lídia szíve is az első keresztyének idejében. Az istentisztelet tava sokszor gyógyvízzé válik a romlottságukban megkötözött lelkek számára. Továbbá, a háló kivetésére a bizalmas beszélgetések is alkalmasak. Az Úr nemegyszer megáldja ezeket, és az emberek javára fordítja. Néhányan megtapasztalták ezt. De ezekről majd később, a Krisztus követése kapcsán.

Előfordul, hogy a halászok sokáig erőlködnek, és nem fognak semmit; de azért nem hagyják abba munkájukat. Így az igehirdetők is hosszú ideig prédikálhatnak, anélkül hogy akár egy lelket is megnyernének, mégsem szabad csüggedniük.

Ésa 49,4:
53,1

Ó, én lelkem, ezen a ponton bizony feddést érdemelsz viselkedésedért, mert némelykor, midőn Krisztus távol maradt az igehirdetéstől, kész voltál azt kívánni, bárcsak sose kezdted volna el. Az én bűnöm volt ez: az Úr bocsássa meg nekem. Jobb énnékem, hogy az Isten kezébe adjam magamat, kutatván, mi az oka, hogy már nincs jelen az istentiszteleten, és kitartsak kötelességemben, amíg Ő majd úgy látja jónak, hogy félretegyen engem. Vigyázz tehát, ó, én lelkem, és ne engeddd többé, hogy ezek a gondola-

rok és kívánságok elhatalmasodjanak rajtad. Ne feledd, hogyan láttatta meg veled Isten e bűnödöt büntetésed által. (Napló, 1698. november 13.)

Tarts ki, ó, én lelkem, és ne engedd át magad a csüggedésnek. Te ugyan tudatlan vagy, de Krisztus eljöhet és megtaníthat, hogy a hajó megfelelő oldalán dobd be a hálót, hogy valóban emberhalásszá lehess. Bízál Istenben, fogod Őt még dicsőíteni pártfogásáért, mint egykoron, és talán néhány lélekért is, ha abban a kegyben részesülnél, hogy te foghatod őket ki.

**MÁSODIK RÉSZ
HOGYAN SAJÁTÍTHATOM EL
AZ EMBERHALÁSZAT
MŰVÉSZETÉT?**

Ezen előzmények után a fő kérdés, amire választ keresek az, hogy hogyan sajátíthatom el az emberhalászat művészetét. Melyik utat válasszam, hogy emberhalász lehessenek? Hogyan rendezzem, hová dobjam a hálót, hogy lelkeket vezethessek Istenhez? A gyülekezetek Mestere mindezt már a Máté evangéliumából korábban idézett vers első felében leszögezi.

Ne feledd, ó, én lelkem, hogy azáltal lehetek emberhalásszá, ha Krisztust követem. Mutasd meg, ó, Uram, mit jelent téged követni, és segíts azt meg is cselekedni.

Két kérdésről kell itt elgondolkoznunk:

(1) MI A FELTÉTELE ÉS MI A KÖVETKEZMÉNYE A KRISZTUS KÖVETÉSÉNEK?

(2) MELY DOLGOKBAN KELL KRISZTUST KÖVETNÜNK?

I. MI A FELTÉTELE ÉS MI A KÖVET- KEZMÉNYE A KRISZTUS KÖVETÉ- SÉNEK?

1. Életet feltételez

A halott senkit sem követhet. A halott igehirdető nem követheti Krisztust; ha nincs meg benne az élet, a szellemi élet alapja, a semmivel egyenlő. Azért mondtam, és hangsúlyoztam, hogy kegyelem nélkül senki sem lehet igehirdető *in foro Dei*^{*}, csak *in foro ecclesiae*^{**}. Ez Krisztusnak a lelki módon való követését jelenti, így tehát lelki, alapot feltételez.

Mondd tehát, ó, én lelkem, milyen állapotban vagy te? Egykoron halott voltál, ez bizonyos: halott vétkeid és bűneid miatt. EF 2,1 Feltámadtál-e sírodból? Volt-e részed az első feltámadásban? Rálehelt-e Krisztus halott, száraz csontjaidra? Vagy szellemed még most is halott, és rothad tovább bűneid posványában? Ha még mindig halott vagy, ak-

* Isten ítélőszéke előtt.

** Az egyház ítélőszéke előtt.

kor helyzeted szájalomra méltó; de ha élő vagy, az életnek milyen jelei mutatkoznak benned?

Ezzel kapcsolatosan megvannak a kéte-lyeim, mert még mindig romlottságot tapasztalok magamban. Ezért lássuk, mit mondhatok erről.

Róm 8,2,9 Akiben a Lélek lakik, annak élete van, és én hiszem, hogy él bennem a Lélek, *ergo* élek. Arra a következtetésre, hogy a Lélek velem van, a következő okok alapján jutottam:

1. *Olyan világosságom van, mely hajdanában nem volt.*

„Ama Vigasztaló pedig... mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek.”

Jn 14,26

Másként látok most, mint egykoron. Valaha vak voltam, de most már látok, bár az embereket úgy látom, mint valami járkáló fákat. Valaha sötétség voltam, de most világosság vagyok, gyenge ugyan, de az Úrban. Ez a világosság megláttatja velem:

Mk 8,24

(a) Egykori sötétségemét, azt a szomorú és szerencsétlen állapotot, amelyben régen éltem: Istent, Krisztust, vallást, templomba járást nem ismertem, esküdözéstől, káromkodástól való tartózkodásról már nem is beszélve, amelyektől gyermekként mindig óvtak. Ez a fény jelenlegi sötétségembe is bevilágít. Mily kevéssé ismerlek, ó, én Uram! Rólad való ismeretem homályos, mint a hajnal.

1Kor 13,12

Mi a feltétele és mi a következménye a Krisztus követésének?

(b) Feltárja előttem szívem bűneit, hiányosságaimat, gyengéimet, amelyek a legjobban végzett munkámban is kiütököznek, méltó vagyok hát az Isten ítéletére. A kép-mutatók így szólnak: „Miért böjtölünk, és te nem nézed?” Megláttatja velem, hová hajol el a szívem a szolgálat alatt, és azonkívül, igen, megmutatja szívem első bűnös rezdü-léseit a testi vágyak felé, és ma is szüntelenül elém tárja hitványságát, úgyhogy kénytelen vagyok azt gondolni és vallani, hogy a legjobb esetben is tisztátalan vagyok, tisztátalan.

Ésa 58,3

Róm 7

(c) Megmutatja számomra a Krisztus értékét, aki teljességgel csodálatos, tízezer között is Úr, kívánatosabb az egész világnál; akiért, hacsak a szívem meg nem csal (Uram, te tudod), lemondanék arról is, amit a világon a legtöbbre becsülök. „Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön.” Mert valóban: „Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, ó, Isten, mindörökké.”

1Pt 2,7

Zsolt

(d) Felfedeztetni velem, hogy szükségem van rá; úgyhogy meggyőződéssel vallom, hogy semmi más, csak Krisztus segíthet rajtam. Ha minden tőlem telhetőt megteszek, akkor is csupán haszontalan szolga vagyok. Ha ezerszer többet tennék is, mint amire képes vagyok, akkor is mindent kár-nak és szemétnak ítélnék az Úr Jézus Krisz-

73, 25.26